

สถานการณ์สินค้า สมุนไพรและผลิตภัณฑ์ ปี 2568

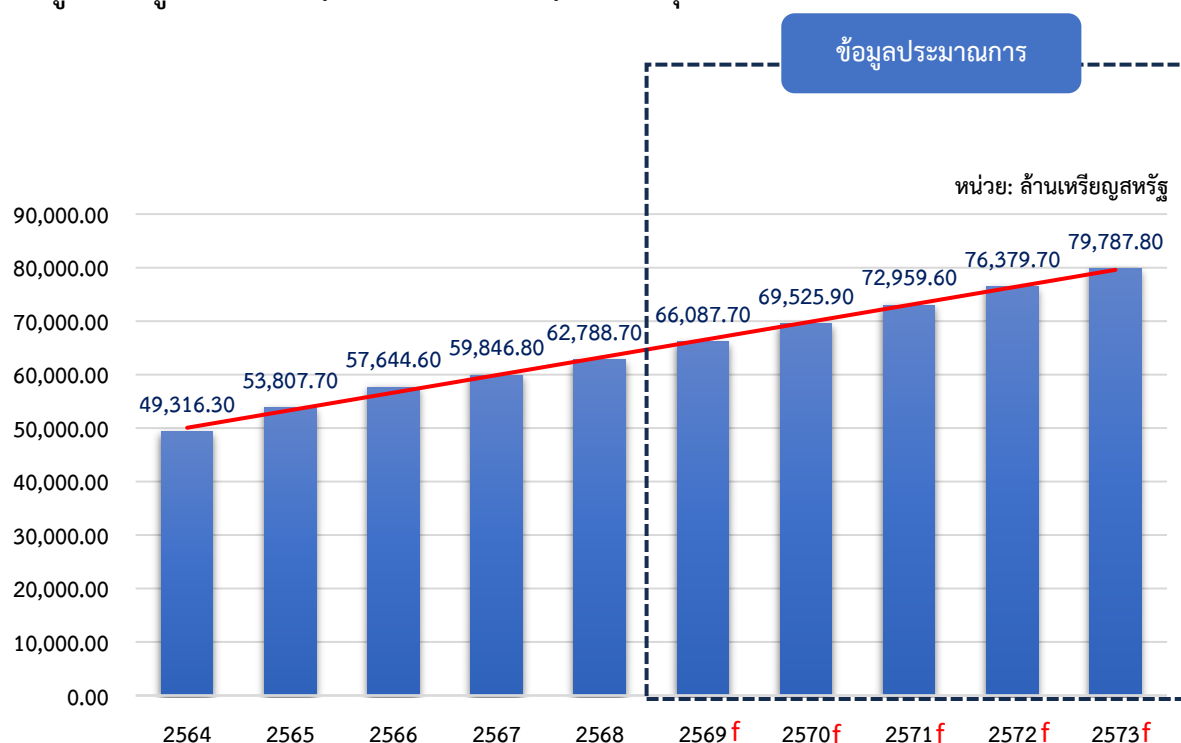
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
กระทรวงพาณิชย์

สถานการณ์สินค้าสมุนไพรและผลิตภัณฑ์

1. สถานการณ์ตลาดและการค้าผลิตภัณฑ์สมุนไพรของโลกและไทย

Euromonitor International รายงานมูลค่าค้าปลีก (Retail Value RSP (Retail Selling Price)) ของสินค้าสมุนไพร (Herbal/ Traditional Products)¹ พบว่าในปี 2568 การค้าปลีกสินค้าสมุนไพรในตลาดโลก มีมูลค่า 62,788.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับปี 2569 คาดการณ์ว่าจะมีมูลค่า 66,087.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในปี 2573 อาจมีมูลค่าถึง 79,787.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (แผนภูมิที่ 1) แสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรโลก มีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และในช่วงปี 2564 – 2573 คาดว่าอุตสาหกรรมสมุนไพรฯ จะมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ที่ร้อยละ 5.50

แผนภูมิที่ 1: มูลค่าค้าปลีก (Retail Value RSP) สินค้าสมุนไพรในตลาดโลก ปี 2564 - 2573

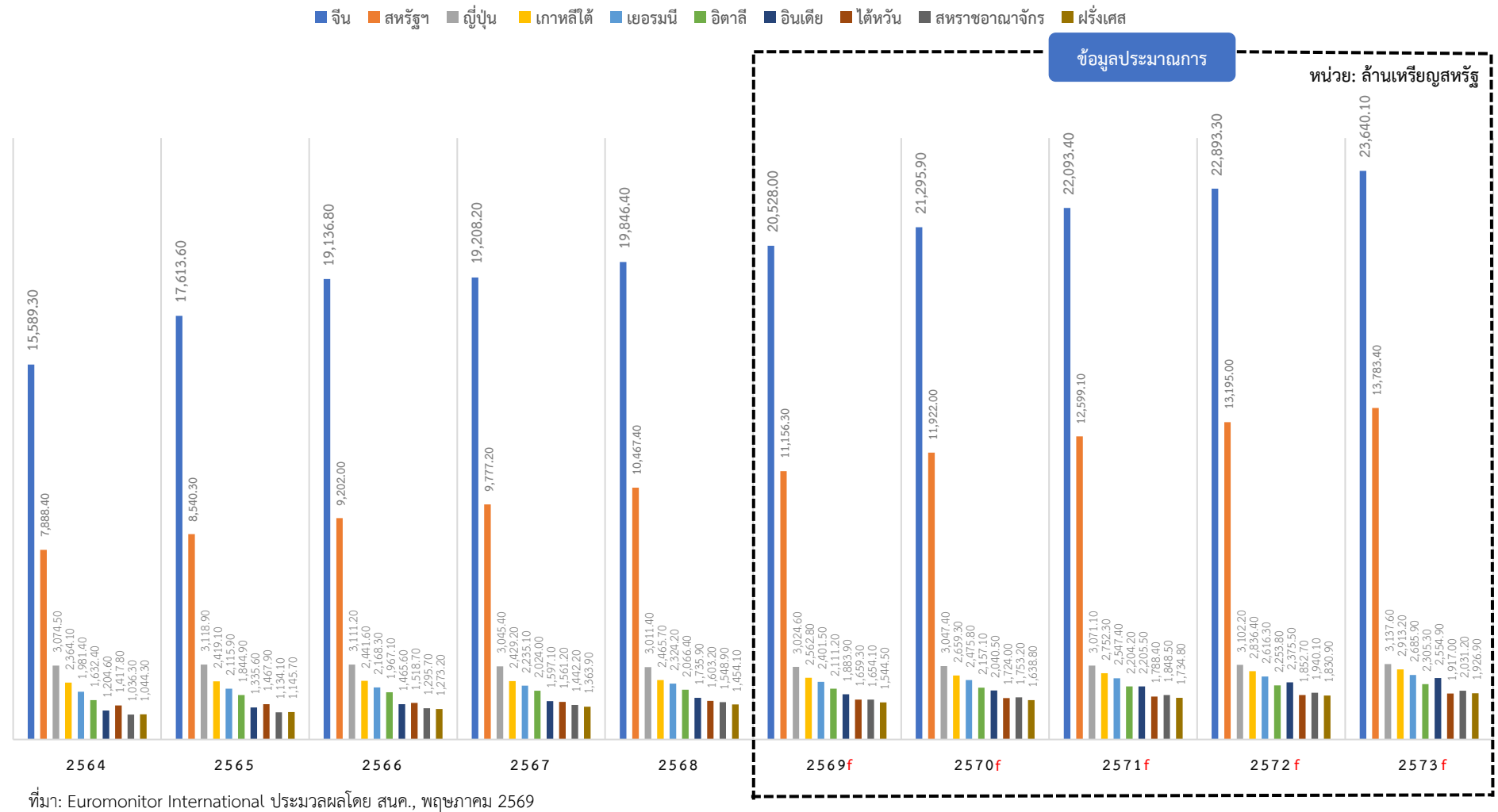

ที่มา: Euromonitor International ประมวลผลโดย สนค., พฤษภาคม 2569

เมื่อพิจารณามูลค่าค้าปลีกสินค้าสมุนไพรรายตลาด (Retail Value RSP) พบว่า ปี 2568 มีตลาดค้าปลีกขนาดใหญ่ของโลก 10 อันดับแรก ได้แก่ (1) จีน มีมูลค่า 19,846.40 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2) สหรัฐอเมริกา มีมูลค่า 10,467.40 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (3) ญี่ปุ่น มีมูลค่า 3,011.40 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (4) เกาหลีใต้ มีมูลค่า 2,465.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (5) เยอรมนี มีมูลค่า 2,324.20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (6) อิตาลี มีมูลค่า 2,066.40 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (7) อินเดีย มีมูลค่า 1,735.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (8) ไต้หวัน มีมูลค่า 1,603.20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (9) สหราชอาณาจักร มีมูลค่า 1,548.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และ (10) ฝรั่งเศส มีมูลค่า 1,454.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ (แผนภูมิที่ 2) สำหรับไทยจัดอยู่อันดับที่ 11 ของโลก มีมูลค่า 1,357.50 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รวมถึงคาดว่า ปี 2569 ไทยจะมีมูลค่าค้าปลีกสินค้าสมุนไพร 1,453.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยในช่วงปี 2564 – 2573 ไทยจะมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) อยู่ที่ร้อยละ 5.20

¹ ผลิตภัณฑ์จากพืชหรือยาแผนโบราณที่มีประวัติการใช้มายาวนาน มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งเป็นอีกทางเลือกของการรักษา โดยกลุ่มยาแผนโบราณ เช่น อายุรเวท การแพทย์แผนจีน ยา Kampo ของญี่ปุ่น เป็นต้น ทั้งนี้ การติดตามมูลค่าเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีบรรจุภัณฑ์เท่านั้น

แผนภูมิที่ 2: มูลค่าค้าปลีก (Retail Value RSP) สินค้าสมุนไพรมะเร็ง 10 อันดับแรกของโลก ปี 2564 - 2573

2. การค้าระหว่างประเทศของสินค้าสมุนไพรของโลก (ข้อมูลจาก Trademap.org)

การจำแนกข้อมูลการค้าระหว่างประเทศของสินค้าสมุนไพร สามารถพิจารณาจากพิกัดศุลกากร (HS Code) โดยแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มสินค้า ได้แก่ พืชสมุนไพร (HS Code 1211) สารสกัดจากสมุนไพร (HS Code 1302) และน้ำมันหอมระเหย (HS Code 3301) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) พืชสมุนไพร (HS Code 1211) ปี 2568 มีมูลค่าการส่งออกทั่วโลกรวม 5,256.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 13.20 ประเทศผู้ส่งออกหลัก ได้แก่ (1) จีน มีสัดส่วนร้อยละ 17.47 ของมูลค่าการส่งออกพืชสมุนไพรของโลก (2) แคนาดา ร้อยละ 10.78 (3) อินเดีย ร้อยละ 9.04 (4) เยอรมนี ร้อยละ 5.28 และ (5) อียิปต์ ร้อยละ 4.42 **โดยไทยอยู่อันดับที่ 12 ของโลก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.64** (ตารางที่ 1) สำหรับมูลค่าการนำเข้าทั่วโลก มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 5,108.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 8.50 ประเทศผู้นำเข้าหลัก ได้แก่ (1) เยอรมนี มีสัดส่วนมูลค่าการนำเข้าร้อยละ 15.40 ของมูลค่าการนำเข้าพืชสมุนไพรของโลก (2) สหรัฐอเมริกา ร้อยละ 10.01 (3) ญี่ปุ่น ร้อยละ 6.70 (4) จีน ร้อยละ 6.46 และ (5) อินเดีย ร้อยละ 3.57 **โดยไทยอยู่อันดับที่ 32 ของโลก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.51** (ตารางที่ 2)

(2) สารสกัดจากสมุนไพร (HS Code 1302) ปี 2568 มีมูลค่าการส่งออกทั่วโลกรวม 8,448.42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 1.66 ประเทศผู้ส่งออกหลัก ได้แก่ (1) จีน มีสัดส่วนร้อยละ 25.71 ของมูลค่าการส่งออกสารสกัดจากสมุนไพรของโลก (2) อินเดีย ร้อยละ 13.05 (3) สเปน ร้อยละ 7.59 (4) ฝรั่งเศส ร้อยละ 7.59 และ (5) สหรัฐอเมริกา ร้อยละ 6.93 **โดยไทยอยู่อันดับที่ 36 ของโลก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.17** (ตารางที่ 3) สำหรับมูลค่าการนำเข้าทั่วโลก มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 8,092.89 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 0.89 ประเทศผู้นำเข้าหลัก ได้แก่ (1) สหรัฐอเมริกา มีสัดส่วนร้อยละ 19.60 ของมูลค่าการนำเข้าสารสกัดสมุนไพรของโลก (2) เยอรมนี ร้อยละ 7.92 (3) ฝรั่งเศส ร้อยละ 4.39 (4) สเปน ร้อยละ 4.13 และ (5) เกาหลีใต้ ร้อยละ 3.93 **โดยไทยอยู่อันดับที่ 18 ของโลก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.67** (ตารางที่ 4)

(3) น้ำมันหอมระเหย (HS Code 3301) ปี 2568 มีมูลค่าการส่งออกทั่วโลกรวม 6,501.05 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 3.44 ประเทศผู้ส่งออกหลัก ได้แก่ (1) อินเดีย มีสัดส่วนร้อยละ 13.88 ของมูลค่าการส่งออกน้ำมันหอมระเหยของโลก (2) สหรัฐอเมริกา ร้อยละ 12.11 (3) ฝรั่งเศส ร้อยละ 9.21 (4) บราซิล ร้อยละ 7.81 และ (5) อินโดนีเซีย ร้อยละ 5.36 **โดยไทยอยู่อันดับที่ 34 ของ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.33** (ตารางที่ 5) สำหรับมูลค่าการนำเข้าทั่วโลก มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 6,586.55 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 1.71 ประเทศผู้นำเข้าหลัก ได้แก่ (1) สหรัฐอเมริกา มีสัดส่วน ร้อยละ 16.76 ของมูลค่าการนำเข้าน้ำมันหอมระเหยของโลก (2) ฝรั่งเศส ร้อยละ 9.15 (3) เยอรมนี ร้อยละ 8.71 (4) อินเดีย ร้อยละ 5.90 และ (5) จีน ร้อยละ 5.90 **โดยไทยอยู่อันดับที่ 26 ของโลก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.57** (ตารางที่ 6)

ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศของสินค้าสมุนไพรของโลก ในปี 2568 แสดงให้เห็นว่าไทยขาดดุลการค้าสินค้าสมุนไพรในกลุ่มสารสกัดมากที่สุด ตามด้วยน้ำมันหอมระเหย อย่างไรก็ตาม มูลค่าการส่งออกสินค้าสมุนไพรของไทยมีการขยายตัวทั้ง 3 กลุ่มสินค้า โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าพืชสมุนไพร และสินค้าสารสกัดสมุนไพร ทำให้เห็นว่า ไทยยังมีศักยภาพในการแข่งขันและพัฒนาสินค้าสมุนไพรอย่างต่อเนื่อง โดยสินค้าที่ไทยมีสัดส่วนการส่งออกมากที่สุด ได้แก่ พืชสมุนไพร น้ำมันหอมระเหย และสารสกัดสมุนไพร ตามลำดับ นอกจากนี้ สินค้ากลุ่มสารสกัดสมุนไพรเป็นสินค้าที่มีมูลค่าสูง ซึ่งใช้เป็นวัตถุดิบสำคัญในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ แต่ไทยมีสัดส่วนของมูลค่าส่งออกในตลาดโลกค่อนข้างต่ำ เนื่องจากมีกระบวนการผลิตซับซ้อน และใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ไทยจึงจำเป็นต้องนำเข้าแทน ดังนั้น หากไทยสามารถพัฒนาสินค้ากลุ่มสารสกัดสมุนไพรได้มากขึ้น จะช่วยลดการนำเข้า และเพิ่มการส่งออกสินค้าสมุนไพรที่มีมูลค่าสูงขึ้น อีกทั้งเป็นการสร้างรายได้ให้เกษตรกรและผู้ประกอบการไทยอีกด้วย

เมื่อพิจารณามูลค่าการค้าปลีกสินค้าสมุนไพร และมูลค่าการนำเข้าสินค้าสมุนไพรในตลาดโลก พบว่า ตลาดที่มีศักยภาพของสินค้าสมุนไพรสูงและมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ จีน อินเดีย สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส เยอรมนี ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อิตาลี สหราชอาณาจักร บราซิล และไทย จะเห็นได้ว่า ประเทศส่วนใหญ่อยู่แถบภูมิภาคเอเชีย เนื่องจากมีองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาการบริโภคสมุนไพรดั้งเดิม มาอย่างยาวนาน รวมถึงมีความได้เปรียบด้านทรัพยากรทางธรรมชาติที่สมบูรณ์เหมาะสมต่อการปลูกพืชสมุนไพร อย่างไรก็ดี เพื่อให้สมุนไพรไทยขยายส่วนแบ่งทางการตลาดโลกได้มากขึ้น ดังนั้น ควรจะต้องเร่งการพัฒนาคุณภาพสินค้าและการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ และพัฒนาสินค้าสมุนไพรไทยให้มีคุณภาพ ตรงต่อความต้องการของผู้บริโภคยุคใหม่ เช่น กระแสการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม หรือ Wellness Trend ที่กำลังเติบโตทั่วโลก เหมาะสมต่อการนำเข้าสมุนไพรไทยมาใช้เป็นผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่น ในด้านสุขภาพและความงาม ซึ่งจะเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยเพิ่มมูลค่าและขยายโอกาสทางการค้าให้สมุนไพรไทยเป็นที่ยอมรับในระดับสากลมากยิ่งขึ้น

3. การค้าระหว่างประเทศของสินค้าสมุนไพรของไทย (ข้อมูลจาก Thailand's Trade Statistic ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร) การส่งออกและนำเข้าสินค้าสมุนไพรของไทยในปี 2568 ในสินค้าสมุนไพร 3 กลุ่มสินค้า ได้แก่ พืชสมุนไพร (HS Code 1211) สารสกัดจากสมุนไพร (HS Code 1302) และน้ำมันหอมระเหย (HS Code 3301) มีรายละเอียด ดังนี้

(1) พืชสมุนไพร (HS Code 1211) มีมูลค่าการส่งออก 86.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 375.32 จากปีก่อนหน้า ตลาดส่งออกสำคัญ คือ อินเดีย มีสัดส่วน ร้อยละ 34.07 รองลงมา ได้แก่ ออสเตรเลีย ร้อยละ 19.73 สาธารณรัฐจีน ร้อยละ 12.06 จีน ร้อยละ 10.99 และสวิตเซอร์แลนด์ ร้อยละ 4.71 ตามลำดับ (ตารางที่ 7) สำหรับการนำเข้า มีมูลค่า 25.52 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หดตัวร้อยละ 14.70 จากปีก่อนหน้า แหล่งนำเข้าสำคัญ คือ จีน มีสัดส่วนมูลค่าการนำเข้าร้อยละ 66.49 รองลงมา ได้แก่ อินเดีย ร้อยละ 12.52 เวียดนาม ร้อยละ 6.38 ไทย ร้อยละ 2.48 และออสเตรเลีย ร้อยละ 2.13 ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

(2) สารสกัดจากสมุนไพร (HS Code 1302) มีมูลค่าการส่งออก 14.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 29.39 จากปีก่อนหน้า ตลาดส่งออกสำคัญ คือ เมียนมา มีสัดส่วน ร้อยละ 28.77 รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ร้อยละ 15.60 จีน ร้อยละ 14.73 ออสเตรเลีย ร้อยละ 7.52 และญี่ปุ่น ร้อยละ 7.42 ตามลำดับ (ตารางที่ 9) สำหรับการนำเข้า มีมูลค่า 133.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หดตัวร้อยละ 4.19 จากปีก่อนหน้า แหล่งนำเข้าสำคัญ คือ จีน มีสัดส่วน ร้อยละ 31.73 รองลงมา ได้แก่ บราซิล ร้อยละ 11.02 อินเดีย ร้อยละ 9.56 สหรัฐอเมริกา ร้อยละ 8.35 และฝรั่งเศส ร้อยละ 4.61 ตามลำดับ (ตารางที่ 10)

(3) น้ำมันหอมระเหย (HS Code 3301) มีมูลค่าการส่งออก 21.71 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 14.71 จากปีก่อนหน้า ตลาดส่งออกสำคัญ คือ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ มีสัดส่วน ร้อยละ 22.91 รองลงมา ได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย ร้อยละ 12.38 ญี่ปุ่น ร้อยละ 12.08 จีน ร้อยละ 6.80 และอินเดีย ร้อยละ 4.20 ตามลำดับ (ตารางที่ 11) สำหรับการนำเข้า มีมูลค่า 36.87 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 0.81 จากปีก่อนหน้า แหล่งนำเข้าสำคัญ คือ อินเดีย มีสัดส่วน ร้อยละ 28.77 รองลงมา ได้แก่ จีน ร้อยละ 17.24 สหรัฐอเมริกา ร้อยละ 9.19 สหราชอาณาจักร ร้อยละ 8.40 และญี่ปุ่น ร้อยละ 6.35 ตามลำดับ (ตารางที่ 12)

เมื่อพิจารณาข้อมูลการค้าระหว่างประเทศของสินค้าสมุนไพรของไทย ในปี 2568 แสดงให้เห็นว่า ภาพรวมการค้าของสินค้าสมุนไพรไทยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะมูลค่าการส่งออกในกลุ่มสินค้า **พืชสมุนไพร** ที่ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 375.32 ด้วยมูลค่า 86.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีอินเดียเป็นตลาดส่งออกหลัก ขณะเดียวกันกลุ่มสินค้า **สารสกัดจากสมุนไพร** และกลุ่มสินค้า **น้ำมันหอมระเหย**

ขยายตัวได้ดีเช่นกัน ร้อยละ 29.39 และ 14.71 ตามลำดับ ทำให้เห็นว่า สินค้าสมุนไพรไทยเป็นที่ยอมรับในตลาดโลกอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศที่มีกำลังซื้อสูงและกลุ่มผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพ เช่น สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอเมริกา จีน และญี่ปุ่น รวมถึงกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านอย่างเมียนมา ที่มีความเชื่อมั่นในคุณภาพของสินค้าไทยและมีวัฒนธรรมการใช้สมุนไพรที่คล้ายคลึงกับไทย

อย่างไรก็ตาม ด้านการนำเข้า พบว่า ไทยยังคงเผชิญความท้าทายในกระบวนการผลิตชั้นกลางน้ำ โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าสารสกัดจากสมุนไพรที่มีมูลค่าการนำเข้าสูงถึง 133.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งสูงกว่าการส่งออกเกือบ 10 เท่า โดยพึ่งพาแหล่งวัตถุดิบและสารสกัดจากประเทศจีนและอินเดีย ซึ่งเป็นแหล่งผลิตสมุนไพรหลากหลายชนิดและมีชื่อเสียงด้านการแพทย์แบบดั้งเดิม (Traditional Medicine) สถานการณ์นี้ชี้ให้เห็นว่า แม้ไทยจะมีศักยภาพสูงในการเป็นผู้ส่งออกวัตถุดิบต้นน้ำ แต่ยังคงขาดแคลนเทคโนโลยีการสกัดสารสำคัญภายในประเทศ ดังนั้น ไทยควรเร่งส่งเสริมการลงทุนด้านการวิจัยและเทคโนโลยีการสกัดเพื่อลดการขาดดุลการค้า และยกระดับประเทศไทยจากการเป็นเพียงผู้ส่งออกวัตถุดิบ ไปสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้านวัตกรรมสมุนไพรที่มีมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน

4. การผลิตสมุนไพร Herbal Champions 15 ชนิดของไทย² (ข้อมูลจากระบบสารสนเทศการผลิตทางด้านเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)

การผลิตของสมุนไพร Herbal Champions 15 ชนิดของไทย ในปี 2566 – 2568 พบว่า ไทยมีการปลูกพืชสมุนไพรลดลง ทำให้มีผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ลดลง และราคาที่เกษตรกรขายได้ก็ลดลงตามกัน เป็นผลจากเศรษฐกิจโลกอยู่ในช่วงชะลอตัว เกิดภาวะเงินเฟ้อสูง ทำให้ผู้บริโภคมีกำลังซื้อลดลง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวนทำให้มีผลผลิตที่ไม่แน่นอน (ตารางที่ 13) โดยในปี 2568 สมุนไพรที่มีเนื้อที่ปลูกมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) กระเทียม มีจำนวน 34,653.95 ไร่ (2) กระชาย 9,759.07 ไร่ (3) ขิง 9,718.02 ไร่ (4) ว่านหางจระเข้ 9,097.27 ไร่ และ (5) ขมิ้นชัน 4,262.33 ไร่ ตามลำดับ

สำหรับผลผลิตสมุนไพรที่เก็บเกี่ยวได้สูงสุด 5 อันดับแรก ในปี 2568 ได้แก่ (1) ว่านหางจระเข้ จำนวน 91,245.72 ตัน (2) ขิง 19,880.21 ตัน (3) กระเทียม 17,139.24 ตัน (4) กระชาย 12,182.69 ตัน และ (5) บัวบก 3,451.98 ตัน ตามลำดับ

ส่วนราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) กัญชา เป็นราคา 1,340.01 บาท/กิโลกรัม (2) กวาวเครือขาว 150.00 บาท/กิโลกรัม (3) กัญชง 116.45 บาท/กิโลกรัม (4) กระชายดำ 77.98 บาท/กิโลกรัม และ (5) กระเทียม 45.07 บาท/กิโลกรัม ตามลำดับ

5. การใช้ยาสมุนไพรที่จ่ายให้กับผู้ป่วยนอก (OPD) ในหน่วยบริการสาธารณสุข (ข้อมูลจากระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) กระทรวงสาธารณสุข)

การใช้ยาสมุนไพรที่จ่ายให้กับผู้ป่วยนอก (OPD) ในหน่วยบริการสาธารณสุขทั่วประเทศสูงสุด 5 อันดับแรก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ตารางที่ 14) ได้แก่ (1) ขมิ้นชัน (ยาแคปซูล) จำนวน 81,296,444 หน่วย (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.03) (2) มะขามแขก (ยาแคปซูล) 79,627,614 หน่วย (ร้อยละ 16.69) (3) ฟ้าทะลายโจร (ยาแคปซูล) 67,804,217 หน่วย (ร้อยละ 14.21) (4) เถาว์ลย์เปรียง (ยาแคปซูล) 39,311,423 หน่วย (ร้อยละ 8.24) และ (5) สหิศาธารา (ยาแคปซูล) 18,240,877 หน่วย (ร้อยละ 3.82) ตามลำดับ

² กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ได้ประกาศรายชื่อสมุนไพร Herbal Champions พ.ศ. 2566 ตามการคัดเลือกของคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ จำนวน 15 รายการ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ (1) สมุนไพรที่มีความพร้อมตามห่วงการพัฒนาสมุนไพร Herbal Champions 3 รายการ เป็นสมุนไพรที่มีความพร้อมเพื่อการพัฒนาต่อยอด ได้แก่ ขมิ้นชัน ฟ้าทะลายโจร และกระชายดำ และ (2) สมุนไพรที่มีศักยภาพในการผลักดันให้เป็นสมุนไพร Herbal Champions 12 รายการ เป็นสมุนไพรที่ต้องการความต่อเนื่องในการพัฒนา ได้แก่ บัวบก มะขามป้อม พลู ชิง กระชาย ว่านหางจระเข้ กวาวเครือขาว มะระขี้นก เพชรสังฆาต กระเทียม กัญชง และกัญชา

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลการใช้ยาสมุนไพรจ่ายให้กับผู้ป่วยนอก (OPD) ในหน่วยบริการสาธารณสุข พบว่า สมุนไพรที่มีการใช้เติบโตสูง 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) รากจืด (ยาแคปซูล) (ขยายตัวร้อยละ 212.72) (2) กล้วยาหนวดแมว (ยาแคปซูล) (ร้อยละ 94.18) (3) เถาวัลย์เปรียง (ยาแคปซูล) (ร้อยละ 54.73) (4) สหัตถาร (ยาแคปซูล) (ร้อยละ 39.61) และ (5) แคปซูลเถาวัลย์เปรียง ตราเคเอ็มพี (ยาแคปซูล) (ร้อยละ 30.79) ตามลำดับ

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการใช้ยาสมุนไพรกลุ่มดังกล่าวเติบโตสูง เป็นผลมาจากสมุนไพรเหล่านี้ จัดอยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติ ทำให้แพทย์สามารถส่งจ่ายยาได้อย่างแพร่หลาย เพื่อรองรับผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาด้วยกลุ่มโรคที่พบได้บ่อยในประชากรไทย โดยเฉพาะกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) โรคกระดูก และข้อ อาการปวดกล้ามเนื้อเรื้อรัง และโรคข้อเข่าเสื่อม ซึ่งพบได้มากทั้งในกลุ่มผู้สูงอายุและวัยทำงาน สถานพยาบาล จึงพิจารณาจ่ายยาเถาวัลย์เปรียงและสหัตถารเพิ่มมากขึ้น เพื่อใช้ทดแทนหรือลดการใช้ยาแก้ปวด และลดการอักเสบในการใช้ยาแผนปัจจุบัน (NSAIDs) ที่อาจส่งผลกระทบต่อกระเพาะอาหารและไต เมื่อใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน ขณะเดียวกัน จำนวนผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและโรคเกาต์ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้มีการนำกล้วยาหนวดแมวมาใช้ร่วมในการรักษา เพื่อช่วยขับปัสสาวะและลดระดับ กรดยูริกได้อย่างปลอดภัย นอกจากนี้ จากปัญหาสุขภาพด้านภาวะอักเสบและอาการภูมิแพ้ที่เพิ่มขึ้น ทำให้มีการจ่ายยารากจืดซึ่งมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระสูง เพื่อช่วยขับสารพิษและลดการอักเสบ จนทำให้ยารากจืด มีอัตราการเติบโตสูงสุดในหน่วยบริการสาธารณสุข

แนวโน้มการเติบโตที่เกิดจากความต้องการใช้ยาจริงในระบบสาธารณสุข ไม่เพียงแต่จะช่วย ลดการใช้งบประมาณด้านการนำเข้ายาแผนปัจจุบันจากต่างประเทศ แต่ยังบ่งบอกถึงประสิทธิภาพของ สมุนไพรไทย ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการในตลาดโลก ที่มุ่งเน้นบริโภคผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติเพื่อ การดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน (Preventive Health Care) และลดการใช้สินค้าที่มีส่วนผสมของสารเคมี ดังนั้น การเร่งยกระดับห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การเพาะปลูกที่ได้มาตรฐานสากล จนถึงการผลิตด้วย นวัตกรรมเพื่อการส่งออก จึงเป็นโอกาสสำคัญของไทยในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และผลักดัน สมุนไพรไทยให้เป็นพืชเศรษฐกิจมูลค่าสูง และเป็นที่ยอมรับในระดับสากลได้อย่างยั่งยืน

ตารางที่ 1: มูลค่าการส่งออกสินค้าพืชสมุนไพร (HS Code 1211) ของโลก ปี 2559 – 2568

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ

อันดับ	ประเทศ	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	สัดส่วน ปี 2568 (%)	อัตราการขยายตัว 2567/2568 (%)
ทั่วโลก		3,203.91	3,200.37	3,220.95	3,243.21	3,596.63	3,907.70	4,062.71	4,264.71	4,643.81	5,256.90	100	13.20
1	จีน	1,053.14	964.46	822.42	898.27	931.66	949.97	971.02	982.47	980.14	918.28	17.47	-6.31
2	แคนาดา	192.91	185.57	131.85	121.40	141.66	161.36	184.24	273.86	344.34	566.68	10.78	64.57
3	อินเดีย	259.34	291.76	307.88	285.80	347.39	414.63	438.73	450.91	543.65	475.25	9.04	-12.58
4	เยอรมนี	151.82	175.14	190.89	187.12	217.27	237.52	230.59	239.76	276.12	277.71	5.28	0.58
5	อียิปต์	120.79	115.33	110.61	117.36	144.61	175.45	192.57	189.63	209.03	232.59	4.42	11.27
12	ไทย	17.37	13.00	10.76	11.13	14.74	12.17	13.98	13.63	18.48	86.03	1.64	365.51

ที่มา : Trademap.org, พฤษภาคม 2569

ตารางที่ 2: มูลค่าการนำเข้าสินค้าพืชสมุนไพร (HS Code 1211) ของโลก ปี 2559 – 2568

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ

อันดับ	ประเทศ	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	สัดส่วน ปี 2568 (%)	อัตราการขยายตัว 2567/2568 (%)
ทั่วโลก		3,107.32	3,150.55	3,402.12	3,305.93	3,489.49	3,875.26	4,259.89	4,368.04	4,707.79	5,108.10	100	8.50
1	เยอรมนี	263.35	290.13	341.08	334.16	373.49	411.94	439.92	436.12	520.69	786.43	15.40	51.04
2	สหรัฐอเมริกา	413.37	409.81	452.35	399.86	426.68	490.32	544.80	510.91	555.16	511.23	10.01	-7.91
3	ญี่ปุ่น	313.33	272.93	273.46	261.57	257.86	260.37	275.17	313.74	335.43	342.01	6.70	1.96
4	จีน	104.74	103.10	125.39	148.92	148.70	198.83	303.62	332.29	338.55	329.86	6.46	-2.57
5	อินเดีย	69.74	60.81	79.27	81.32	102.18	106.61	114.98	114.38	131.19	182.49	3.57	39.10
32	ไทย	18.25	20.57	21.84	22.31	24.10	26.16	25.56	28.15	30.15	25.80	0.51	-14.41

ที่มา : Trademap.org, พฤษภาคม 2569

ตารางที่ 3: มูลค่าการส่งออกสินค้าสารสกัดจากสมุนไพร (HS Code 1302) ของโลก ปี 2559 – 2568

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ

อันดับ	ประเทศ	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	สัดส่วน ปี 2568 (%)	อัตราการขยายตัว 2567/2568 (%)
ทั่วโลก		5,705.26	6,124.20	6,959.91	6,856.98	6,655.68	7,765.19	9,748.85	8,380.03	8,310.72	8,448.42	100	1.66
1	จีน	1,253.65	1,344.47	1,522.32	1,548.64	1,627.87	2,104.04	2,752.78	2,310.68	2,184.21	2,172.04	25.71	-0.56
2	อินเดีย	757.10	915.04	994.43	860.27	619.82	740.56	954.84	859.65	998.57	1,102.84	13.05	10.44
3	สเปน	334.06	369.57	453.07	506.75	570.06	716.20	930.49	632.58	601.55	641.58	7.59	6.65
4	ฝรั่งเศส	133.17	138.25	154.31	146.41	153.34	168.88	570.51	542.92	594.77	641.46	7.59	7.85
5	สหรัฐอเมริกา	523.78	527.76	656.70	634.69	571.87	604.98	660.99	575.09	623.29	585.34	6.93	-6.09
36	ไทย	8.51	11.71	11.94	11.10	10.58	12.63	13.73	10.92	11.47	14.57	0.17	27.08

ที่มา : Trademap.org, พฤษภาคม 2569

ตารางที่ 4: มูลค่าการนำเข้าสินค้าสารสกัดจากสมุนไพร (HS Code 1302) ของโลก ปี 2559 – 2568

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ

อันดับ	ประเทศ	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	สัดส่วน ปี 2568 (%)	อัตราการขยายตัว 2567/2568 (%)
ทั่วโลก		5,646.31	6,218.97	7,071.82	7,019.26	7,110.09	7,918.48	9,219.59	8,082.68	8,021.72	8,092.89	100	0.89
1	สหรัฐอเมริกา	1,242.09	1,435.04	1,602.34	1,495.97	1,454.21	1,731.30	1,951.12	1,511.51	1,678.77	1,586.17	19.60	-5.52
2	เยอรมนี	445.56	482.67	595.52	529.62	600.08	654.30	746.62	593.75	608.61	641.06	7.92	5.33
3	ฝรั่งเศส	271.86	302.13	324.73	288.61	316.63	359.51	385.02	328.67	332.34	355.64	4.39	7.01
4	สเปน	168.64	173.73	197.82	217.76	229.13	264.63	318.59	293.58	288.65	334.54	4.13	15.90
5	เกาหลีใต้	176.71	215.24	222.50	252.95	293.33	309.69	368.24	334.67	302.13	318.20	3.93	5.32
18	ไทย	93.38	96.71	108.64	118.23	122.16	146.22	166.82	138.16	140.68	135.15	1.67	-3.94

ที่มา : Trademap.org, พฤษภาคม 2569

ตารางที่ 5: มูลค่าการส่งออกสินค้าน้ำมันหอมระเหย (HS Code 3301) ของโลก ปี 2559 – 2568

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ

อันดับ	ประเทศ	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	สัดส่วน ปี 2568 (%)	อัตราการขยายตัว 2567/2568 (%)
ทั่วโลก		4,733.27	5,430.76	5,941.10	5,623.38	5,312.35	6,060.72	5,615.78	5,727.23	6,284.82	6,501.05	100	3.44
1	อินเดีย	607.65	784.92	861.42	1,212.56	837.77	975.82	985.92	909.11	911.55	902.21	13.88	-1.02
2	สหรัฐอเมริกา	634.74	729.61	799.98	788.84	803.52	864.86	707.88	746.32	751.83	787.03	12.11	4.68
3	ฝรั่งเศส	396.92	471.26	522.03	460.58	475.02	503.07	437.91	458.20	533.60	598.56	9.21	12.17
4	บราซิล	339.05	431.22	437.22	313.94	270.19	279.00	420.23	476.57	583.39	507.68	7.81	-12.98
5	อินโดนีเซีย	166.38	160.37	199.27	185.33	215.81	248.40	172.87	175.07	259.54	348.71	5.36	34.36
34	ไทย	14.67	15.92	17.88	17.06	13.91	33.23	22.05	18.86	20.03	21.69	0.33	8.27

ที่มา : Trademap.org, พฤษภาคม 2569

ตารางที่ 6: มูลค่าการนำเข้าสินค้าน้ำมันหอมระเหย (HS Code 3301) ของโลก ปี 2559 – 2568

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ

อันดับ	ประเทศ	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	สัดส่วน ปี 2568 (%)	อัตราการขยายตัว 2567/2568 (%)
ทั่วโลก		4,627.42	5,402.25	6,098.61	5,776.16	5,272.82	5,837.95	5,988.98	5,866.91	6,475.66	6,586.55	100	1.71
1	สหรัฐอเมริกา	1,064.40	1,269.41	1,377.07	1,094.93	1,057.55	1,178.02	1,237.97	1,119.21	1,289.81	1,103.61	16.76	-14.44
2	ฝรั่งเศส	387.45	443.39	519.36	444.70	414.31	466.10	495.17	450.51	525.98	602.62	9.15	14.57
3	เยอรมนี	353.06	413.64	441.63	380.44	373.23	407.99	428.85	428.03	531.97	573.85	8.71	7.87
4	อินเดีย	212.27	271.93	388.66	693.34	228.23	285.42	354.34	420.02	334.71	388.74	5.90	16.14
5	จีน	189.93	204.30	250.00	264.26	273.52	337.37	281.37	298.13	341.10	388.39	5.90	13.86
26	ไทย	26.66	29.47	35.73	34.91	30.57	49.92	41.98	41.54	36.86	37.25	0.57	1.08

ที่มา : Trademap.org, พฤษภาคม 2569

ตารางที่ 7: มูลค่าการส่งออกสินค้าพืชสมุนไพร (HS Code 1211) ของไทย ปี 2559 – 2568

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ

อันดับ	ประเทศ	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	สัดส่วน ปี 2568 (%)	อัตราการขยายตัว 2567/2568 (%)
ทั่วโลก		17.53	13.00	10.88	11.19	14.87	13.26	14.13	14.02	18.24	86.70	100	375.32
1	อินเดีย	0.04	0.01	0.14	0.25	0.34	0.39	0.41	0.43	0.50	29.54	34.07	5,789.35
2	ออสเตรเลีย	0.07	0.07	0.04	0.02	0.01	0.00	0.03	0.01	1.67	17.11	19.73	924.70
3	สาธารณรัฐจีน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.01	0.01	0.04	10.45	12.06	28,532.40
4	จีน	3.92	2.16	2.28	3.15	5.10	4.60	6.55	5.89	6.34	9.53	10.99	50.17
5	สวิตเซอร์แลนด์	0.00	0.00	0.00	*NA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.08	4.71	817,248.38

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร, พฤษภาคม 2569

หมายเหตุ: *ไม่พบข้อมูลในระบบ

ตารางที่ 8: มูลค่าการนำเข้าสินค้าพืชสมุนไพร (HS Code 1211) ของไทย ปี 2559 – 2568

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ

อันดับ	ประเทศ	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	สัดส่วน ปี 2568 (%)	อัตราการขยายตัว 2567/2568 (%)
ทั่วโลก		18.14	20.28	21.77	22.02	23.92	26.18	25.32	28.04	29.91	25.52	100	-14.70
1	จีน	13.36	14.17	15.32	16.41	16.72	17.37	16.47	19.13	19.03	16.96	66.49	-10.87
2	อินเดีย	2.00	2.06	2.29	2.00	2.11	3.63	3.12	4.00	5.42	3.19	12.52	-41.12
3	เวียดนาม	0.27	0.11	0.31	0.35	1.71	0.85	0.76	1.14	1.93	1.63	6.38	-15.73
4	ไทย	0.06	0.04	0.01	0.00	0.04	0.00	0.51	0.23	0.04	0.63	2.48	1,450.07
5	ออสเตรเลีย	0.13	0.32	0.20	0.26	0.29	0.58	0.45	0.32	0.33	0.54	2.13	65.02

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร, พฤษภาคม 2569

ตารางที่ 9: มูลค่าการส่งออกสินค้าสารสกัดจากสมุนไพร (HS Code 1302) ของไทย ปี 2559 – 2568

หน่วย: ล้านบาทสหรัฐ

อันดับ	ประเทศ	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	สัดส่วน ปี 2568 (%)	อัตราการขยายตัว 2567/2568 (%)
ทั่วโลก		9.11	11.99	12.09	11.15	11.02	12.88	13.88	11.08	11.44	14.80	100	29.39
1	เมียนมา	2.52	2.81	4.26	3.38	2.72	3.61	4.45	3.42	3.15	4.26	28.77	35.11
2	สหรัฐอเมริกา	0.95	1.22	0.98	0.95	1.32	0.85	1.27	0.72	1.00	2.31	15.60	130.04
3	จีน	1.72	1.30	0.59	0.61	0.29	0.93	1.35	2.46	1.98	2.18	14.73	10.00
4	ออสเตรเลีย	0.24	0.31	0.26	0.29	0.54	0.60	0.97	0.89	1.17	1.11	7.52	-4.72
5	ญี่ปุ่น	0.99	1.49	1.71	2.01	1.94	2.21	1.22	0.51	0.37	1.10	7.42	196.01

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร, พฤษภาคม 2569

ตารางที่ 10: มูลค่าการนำเข้าสินค้าสารสกัดจากสมุนไพร (HS Code 1302) ของไทย ปี 2559 – 2568

หน่วย: ล้านบาทสหรัฐ

อันดับ	ประเทศ	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	สัดส่วน ปี 2568 (%)	อัตราการขยายตัว 2567/2568 (%)
ทั่วโลก		92.85	95.73	108.26	116.71	120.64	146.55	166.51	137.92	139.48	133.64	100	-4.19
1	จีน	23.73	25.23	28.63	30.04	31.21	45.22	45.81	38.74	41.85	42.40	31.73	1.32
2	บราซิล	14.73	12.53	13.59	13.50	13.89	13.88	13.44	12.87	17.88	14.73	11.02	-17.63
3	อินเดีย	4.16	5.12	5.19	5.63	6.20	9.20	11.01	13.04	12.51	12.78	9.56	2.16
4	สหรัฐอเมริกา	8.80	9.79	10.23	12.07	9.04	10.35	18.17	5.86	10.38	11.16	8.35	7.56
5	ฝรั่งเศส	3.47	4.77	5.07	5.04	5.78	6.11	5.08	5.23	5.56	6.16	4.61	10.81

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร, พฤษภาคม 2569

ตารางที่ 11: มูลค่าการส่งออกสินค้าน้ำมันหอมระเหย (HS Code 3301) ของไทย ปี 2559 – 2568

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ

อันดับ	ประเทศ	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	สัดส่วน ปี 2568 (%)	อัตราการขยายตัว 2567/2568 (%)
ทั่วโลก		14.76	16.00	18.07	17.13	14.03	33.53	22.28	18.93	18.93	21.71	100	14.71
1	สหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์	1.04	1.00	0.72	0.56	0.46	0.42	1.04	2.67	3.25	4.97	22.91	53.18
2	ซาอุดีอาระเบีย	2.16	3.48	4.16	3.21	2.17	2.13	2.89	3.35	2.13	2.69	12.38	26.23
3	ญี่ปุ่น	5.41	3.88	2.80	3.01	2.57	3.08	4.35	3.93	2.84	2.62	12.08	-7.72
4	จีน	0.30	1.15	1.12	0.54	0.98	2.67	3.04	2.04	1.40	1.48	6.80	5.40
5	อินเดีย	0.10	0.02	0.05	0.48	0.02	17.63	3.30	0.05	0.40	0.91	4.20	129.05

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร, พฤษภาคม 2569

ตารางที่ 12: มูลค่าการนำเข้าสินค้าน้ำมันหอมระเหย (HS Code 3301) ของไทย ปี 2559 – 2568

หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ

อันดับ	ประเทศ	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	สัดส่วน ปี 2568 (%)	อัตราการขยายตัว 2567/2568 (%)
ทั่วโลก		26.51	29.16	35.72	34.40	30.27	49.94	41.91	41.24	36.57	36.87	100	0.81
1	อินเดีย	6.80	7.30	10.72	11.61	10.68	11.58	11.83	9.40	8.83	10.61	28.77	20.15
2	จีน	4.31	6.54	7.88	6.82	5.63	5.65	8.33	14.24	9.36	6.36	17.24	-32.11
3	สหรัฐอเมริกา	4.42	3.03	3.16	2.05	2.25	2.93	3.07	2.88	2.81	3.39	9.19	20.52
4	สหราชอาณาจักร	1.87	2.49	2.32	2.78	2.20	17.49	6.56	2.37	2.86	3.10	8.40	8.07
5	ญี่ปุ่น	1.82	1.62	1.63	1.73	1.63	1.43	1.76	1.44	1.60	2.34	6.35	46.06

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร, พฤษภาคม 2569

ตารางที่ 13: การผลิตสมุนไพร Herbal Champions 15 ชนิดของไทย ปี 2566 – 2568

ลำดับ	ชนิดสมุนไพร	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (ครัวเรือน)			เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)			ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (ตัน)			ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กิโลกรัม)		
		2566	2567	2568	2566	2567	2568	2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	ขมิ้นชัน	12,166.00	10,779.00	9,049.00	6,585.11	6,303.48	4,262.33	3,262.00	3,493.86	2,141.32	25.64	20.97	27.79
2	ฟ้าทะลายโจร	23,688.00	12,896.00	13,159.00	2,485.29	1,447.39	1,158.06	566.63	240.77	248.91	105.16	49.53	28.30
3	กระชายดำ	2,022.00	1,742.00	1,545.00	893.80	676.17	391.00	311.64	445.58	64.79	84.46	81.65	77.98
4	บัวบก	1,239.00	817.00	753.00	1,109.13	904.52	928.96	2,960.03	2,842.73	3,451.98	18.15	22.63	18.29
5	มะขามป้อม	1,789.00	1,783.00	474.00	1,750.68	1,462.18	1,421.28	1,209.92	1,674.83	496.27	14.50	18.83	13.35
6	โพล	3,845.00	3,531.00	3,708.00	1,418.05	1,257.30	1,218.18	349.11	697.17	303.72	22.08	29.84	33.95
7	ชิง	9,248.00	7,736.00	6,102.00	12,164.32	8,358.43	9,718.02	26,390.82	17,034.75	19,880.21	22.27	17.87	11.30
8	กระชาย	7,389.00	6,156.00	5,264.00	12,712.19	11,907.84	9,759.07	13,609.23	15,820.26	12,182.69	28.76	55.59	26.60
9	ว่านหางจระเข้	3,850.00	3,200.00	1,933.00	10,168.72	8,727.43	9,097.27	93,608.37	127,312.27	91,245.72	4.01	3.00	2.33
10	กวาวเครือขาว	1.00	1.00	1.00	0.25	0.25	0.25	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	150.00
11	มะระขี้นก	252.00	335.00	233.00	625.94	561.10	559.64	840.55	677.87	255.31	15.51	13.91	14.00
12	เพชรสังฆาต	182.00	177.00	173.00	87.97	119.60	95.19	1.00	41.98	35.50	14.04	15.74	10.42
13	กระท่อม	20,546.00	19,550.00	19,221.00	32,593.12	31,584.82	34,653.95	6,204.12	8,490.21	17,143.73	68.96	52.53	45.07
14	กัญชง	407.00	353.00	318.00	396.08	356.92	273.03	12.67	12.48	12.72	3,117.41	842.41	116.45
15	กัญชา	4,879.00	3,974.00	3,279.00	1,302.52	1,170.27	653.67	438.68	139.60	73.67	10,163.35	5,316.72	1,340.01

ที่มา: ระบบสารสนเทศการผลิตทางด้านเกษตร, กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พฤษภาคม 2569

ตารางที่ 14: การใช้ยาสมุนไพรที่จ่ายให้กับผู้ป่วยนอก (OPD) ในหน่วยบริการสาธารณสุข 10 อันดับแรก ปี 2566 – 2568

หน่วย: จำนวนที่จ่ายยารวมทุกสิทธิ (หน่วยนับ)

อันดับ	ชื่อยาสมุนไพร	2566	2567	2568	สัดส่วน ปี 2568 (%)	อัตราการขยายตัว 2567/2568 (%)
1	ขมิ้นชัน (ยาแคปซูล)	59,835,518	65,675,972	81,296,444	17.03	23.78
2	มะขามแขก (ยาแคปซูล)	49,999,673	61,548,096	79,627,614	16.69	29.37
3	ฟ้าทะลายโจร (ยาแคปซูล)	58,707,572	55,454,758	67,804,217	14.21	22.27
4	เถาวัลย์เปรียง (ยาแคปซูล)	18,366,293	25,406,233	39,311,423	8.24	54.73
5	สัหะคารา (ยาแคปซูล)	9,890,379	13,065,759	18,240,877	3.82	39.61
6	มะระขี้นก (ยาแคปซูล)	7,779,134	8,104,595	8,165,566	1.71	0.75
7	อมมะแว้ง (ยาเม็ด)	6,833,188	6,747,198	7,451,211	1.56	10.43
8	รางจืด (ยาแคปซูล)	1,590,705	1,889,639	5,909,297	1.24	212.72
9	หญ้าหนวดแมว (ยาแคปซูล)	1,582,999	2,808,502	5,453,556	1.14	94.18
10	แคปซูลเถาวัลย์เปรียง ตราเคเอ็มพี (ยาแคปซูล)	3,517,804	4,078,583	5,334,439	1.12	30.79
อื่น ๆ		107,694,400	124,701,613	158,646,067	33.24	27.22
รวมทั้งหมด		325,797,665	369,480,948	477,240,711	100	29.17

ที่มา: ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) กระทรวงสาธารณสุข, พฤษภาคม 2569

(<https://hdc.moph.go.th/center/public/standard-report-detail/8d38925724b0bbb4b11844b18df088e4>)

กองนโยบายและยุทธศาสตร์การค้าสินค้าเกษตร
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
มิถุนายน 2569